

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ І СЕРВІСИ ІНТЕРНЕТ В РОБОТІ АРХІВІВ УКРАЇНИ

В статті проаналізовано діяльність державних обласних архівів України як своєрідної інформаційної системи, яка не лише забезпечує постійне накопичення фонду як ресурсу інформації, але й здійснює його аналітико-синтетичну обробку, вдосконалює залучення до наукового й культурного обігу суспільно важливої інформації. Охарактеризовано інформаційні ресурси і сервіси Інтернет в роботі державних архівів України, зроблено висновок, що вони є потужні електронними довідниками і в міру наявних можливостей намагаються забезпечити всім членам українського суспільства умов рівного, нічим не обмеженого доступу до документальної ретроспективної інформації.

Ключові слова: архів, Національний архівний фонд, архівний інформаційний ресурс, Інтернет-ресурс, веб-сайт архіву.

Одними з головних характеристик сьогодення є стрімке зростання темпів глобалізації, що розпочалося ще у ХХ ст. та перехід до постіндустріального інформаційного суспільства. Найвагомішим фактором розвитку сучасного суспільства стає інформація. Інформація та інформаційні ресурси постають поруч і навіть випереджають за своєю значущістю такі найважливіші види ресурсів сучасного суспільства як матеріальні та енергетичні. Саме інформація у періоди активних перетворень стає найважливішою для людства і є основним аргументом перед викликами сучасності, перспективним фактором суспільного розвитку.

Розвиток інформаційного суспільства в Україні та впровадження новітніх інформаційно-комунікаційних технологій в усі сфери суспільного життя і в діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування визначається одним із пріоритетних напрямів державної політики сьогодення.

Значною часткою інформаційних ресурсів, за твердженням науковців, є документи, що зберігаються в архівах, музеях, бібліотеках, банках даних тощо. Відтак за умови переходу до інформаційного суспільства створюється нове розуміння архіву як суб'єкта інформаційних процесів. Основне завдання діяльності архівів таким чином полягає не лише в обліку та зберіганні архівних документів, але – в розповсюдженні ретроспективної, поточної інформації в просторі й часі. Архіви, постійно здійснюючи інформаційну діяльність з метою забезпечення суспільства ретроспективною інформацією, створюють і забезпечують умови для всебічного використання відомостей, що містяться в документах Національного архівного фонду [3, 51–52].

Головною функцією архівної справи «як складової документно-інформаційної сфери життя суспільства є посередництво між утворювачами і споживачами ретроспективної документної інформації» [4, 117]. А відтак, – основними процесами в архівній справі є фізичне збереження архівних документів, облік та забезпечення доступу (безпосереднього та інтелектуального) до них.

На нинішньому етапі розвитку архіви все більше набувають рис інформаційної системи, визначають власні інформаційні ресурси як організаційно впорядковані сукупності ретроспективних документів у традиційній та електронній формі, функцією яких є зберігання, пошук та видавання архівної інформації.

Сучасною архівознавчою наукою архів визначається як «спеціалізована установа (структурний підрозділ), призначена для забезпечення потреб суспільства у ретроспективній документальній інформації, що організує зберігання архівних документів та користування ними» [1]. Подальше розроблення та впровадження в Україні архівної термінології знайшло відображення в ДСТУ 2732-94 «Діловодство й архівна справа. Терміни та визначення понять» (195 термінів – лише основних лексичних одиниць, пов'язаних з теорією і технологією діловодства й архівної справи). Згідно ДСТУ 2732:2004 «Діловодство й архівна

справа. Терміни та визначення понять» архів – установа чи її структурний підрозділ, що організує і забезпечує відбирання, нагромадження архівних документів, їх облік, зберігання, користування ними [2, 11].

Отже, в сучасному суспільстві архіви постійно здійснюють інформаційну діяльність з метою забезпечення суспільства ретроспективною інформацією, тобто створюють умови для всебічного використання відомостей, що містяться в документах Національного архівного фонду.

Володіння достовірною та актуальною інформацією поряд з умінням ефективно використовувати адекватні методи її збирання, аналізу і надання є основою успішною діяльності державних інституцій, самоврядних організацій, підприємств й установ будь-якої організаційно-правової форми.

У зв'язку з цим, сьогодні архіви є установами, що не лише забезпечують постійне накопичення багатства фонду як ресурсів інформації, а й здійснюють ґрунтовну аналітичну роботу з фондом, проводять її обробку та вдосконалюють залучення до наукового та культурного обігу за рахунок дослідження та організації знання, його структурування з урахуванням нових вимог.

Архів як своєрідна інформаційна система, не лише забезпечує постійне накопичення фонду як ресурсу інформації, але й здійснює його аналітико-синтетичну обробку, вдосконалює залучення до наукового й культурного обігу суспільно важливої інформації. Архіви України – Національний архівний фонд (НАФ) – є складовою частиною української і світової історико-культурної спадщини. Уперше правове поняття НАФ як однієї з найбільших національних цінностей зафіксував Закон України «Про Національний архівний фонд і архівні установи» (1993 р.) [5].

НАФ є глобальною складно структурованою системою, складовою української й світової культурної спадщини та інформаційних ресурсів суспільства, перебуває під охороною держави і призначений для задоволення інформаційних потреб суспільства і держави, реалізації прав та законних інтересів кожної людини.

Проблеми актуалізації архівних інформаційних ресурсів в Україні, використання новітніх форм репрезентації архівної інформації в мережі Інтернет досліджували, зокрема, українські науковці Г. Боряк, Л. Дубровіна, А. Кисельова, І. Матяш, Н. Менківська, К. Новохатський, Н. Христова, Л. Юдіна та ін.

Досить детально питання організації інтелектуального доступу до інформаційних ресурсів НАФ з використанням як традиційних видів довідкового апарату (описи, каталоги, путівники, огляди, покажчики тощо) так і нових (електронні бази даних облікового та тематичного характеру, електронні версії реєстрів описі тощо) розглядає у своєму дисертаційному дослідженні Л. Юдіна [6]. Достатньо ґрунтовні дослідження стосовно створення Археографічного реєстру національної архівної спадщини України та основних форм репрезентації архівних інформаційних ресурсів в мережі Інтернет належать Г. Боряку [7; 8; 9].

Проблемам формування електронних архівних ресурсів, створення та наповнення веб-сайтів державних архівів установ, веб-порталу «Архіви України» присвячене дисертаційне дослідження А. Кисельової «Архівні ресурси України в глобальній інформаційній мережі: види, доступ, перспективи» (2005 р.), а також низка інших її робіт з означеної проблематики [10; 11; 12; 13]. Зокрема, у своїй дисертації А. Кисельова простежує історію становлення архівних веб-сайтів у провідних державах світу, й в Україні, досліджує особливості функціонування веб-сайтів архівних установ, види інформаційних ресурсів архівної сфери, структуру та перспективи їх розвитку [10]. Важливо, що науковець визначає низку аспектів розвитку веб-сайтів державних архівів України в напрямі трансформації їх у комплексні документально-інформаційні центри.

Заслуговує на увагу, в зазначеному контексті, й науковий доробок Т. Боряк «Електронний ресурс «Архіви України» як інструмент доступу до національної документальної спадщини». Дослідниця розглядає інформаційний ресурс веб-порталу «Архіви України» як інструмент доступу та популяризації національної документальної,

передовсім архівної, спадщини України. Автор окреслює можливості для інтелектуального доступу до документів НАФ користувачів ретроспективної архівної інформації шляхом використання Інтернет-ресурсу [14]. Цілком погоджуємося з висновками дослідниці, про те, що сучасне інформаційне суспільство є залежним від інформації, а отже, веб-портал «Архіви України», з одного боку, надає можливість познайомитися з документальною спадщиною України, а з іншого, «наближає архіви до потреб сучасного користувача та суспільства в цілому».

Отже, архівні установи та інформаційні ресурси, які вони зберігають, відіграють важливу роль у формуванні інформаційного суспільства в Україні, забезпечують історико-культурну єдність держави, що є підґрунтям її економічного зростання, успішних політичних реформ та зміцнення її міжнародних зв'язків, у тому числі шляхом репрезентації в глобальній інформаційній мережі документального надбання української держави.

Інформаційні послуги в задоволенні потреб споживачів у соціально значущій ретроспективній документальній інформації архів задовольняє на основі «інформаційного ресурсу – сукупності документів у інформаційних системах (бібліотеках, архівах, банках даних тощо)». Інформаційним ресурсом архівів України є НАФ.

Оптимізація формування НАФ та зберігання документів, захист національних інтересів в архівній справі, вирішення проблем оперативного і повноцінного доступу до архівної інформації, актуалізація інформації, що міститься в документах, та прискорення залучення її до суспільного обігу, інтеграція документальних ресурсів у світові інформаційні мережі стають можливими завдяки інформатизації архівної справи. Серед пріоритетних завдань в інформатизації архівної справи, варто виокремити такі, як: створення системи електронних архівних довідників, взаємопов'язаних електронних каталогів, комп'ютерних баз даних та інформаційних систем, що дозволять сформувати інтегровані дані архівної документальної інформації про склад і зміст архівних фондів; вирішення проблеми забезпечення збереженості фондів і зберігання інформації з використанням комп'ютерних технологій, страхового копіювання, формування повнотекстових баз даних, публікування документів, організація ринку інформаційних продуктів і послуг, що передбачає безпосередній доступ до архівних документів тощо.

Саме в контексті розвитку відкритого суспільства маємо характеризувати діяльність архівів України в плані репрезентації архівних інформаційних ресурсів в мережі Інтернет, зокрема й через створення веб-сайтів архівних установ. Веб-сайт розглядається як документно-інформаційна система (йому притаманні всі ознаки такої системи у класичному розумінні: наявність масиву документів, засобів інформаційного пошуку, техніко-технологічних засобів фіксування, зберігання та представлення інформації), що існує у вигляді організованої сукупності електронних документів та їхніх зв'язків.

Веб-сайт архівної установи умовно можна назвати новим видом архівного довідника – комплексним електронним довідником оперативного характеру. Можливості такого довідника досить широкі: він може включати описову (повідомлення, хроніка, огляд тощо), бібліографічну та археографічну (каталоги, покажчики, списки, переліки), едіційно-текстову (публікація джерел та наукових ресурсів), зображувальну (зокрема й кіно-фото ресурси) інформацію, у т. ч. й краєзнавчого змісту, бази даних тощо.

В Україні офіційний веб-сайт Укрдежархіву (Держкомархів України до 2010 р.) створено 24 грудня 2000 р. відповідно до Указу Президента України від 31 липня 2000 р. № 276а/2000 «Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні» та Розпорядження Президента України від 2 вересня 2000 р. № 273/2000-рп «Про невідкладні заходи щодо розвитку архівної справи» як основний державний інформаційний ресурс глобальної комп'ютерної мережі Інтернет в архівній галузі та архівній інформатизації [4].

Веб-сайт Укрдежархіву в розділі «Архіви України» містить перелік архівних установ, а саме: Укрдержархів, УНДІАСД, 11 центральних державних, 28 місцевих, 14 галузевих

державних архівів, відомчих архівних установ (НАН України, Міністерство освіти і науки України, Міністерство культури і туризму) та надає можливість переходу безпосередньо до сторінки кожної установи.

Пріоритетним завданням в діяльності архівів є робота зі зняття обмежень на доступ до секретних архівних документів, що не містять державної таємниці. Зазначена інформація знаходиться у відкритому доступі веб-сайту Укрдержархіву в розділі «Звітна інформація» рубрики «Розсекречення архівних матеріалів». Так зазначається, що впродовж лише 2010–2012 рр. кількість секретних справ, що знаходяться на зберіганнях в держархівах зменшилася майже вдвічі і станом на 01.01.2013 р. кількість секретних справ, що знаходяться на зберіганнях в державних архівних установах України становить 79105 одиниць зберігання (0,19% від загальної кількості одиниць зберігання) [6].

Отже, в сучасному інформаційному суспільстві важливими аспектами є відкритість суспільства і вільний доступ до інформації. Відтак, державні архіви України, керуючись принципами демократичної і соціально правової держави та в міру наявних можливостей, намагаються забезпечити всім членам українського суспільства умови рівного, нічим не обмеженого доступу до документальної ретроспективної інформації.

У сучасному суспільстві існує велика кількість спеціалізованих установ, які тою чи іншою мірою, у той чи інший спосіб, здійснюють інформаційну діяльність, включаючи й інформаційне обслуговування. До таких установ, поряд з бібліотеками, службами НТІ, рекламними фірмами, музеями, книжковими магазинами, видавництвами, статистичними службами, кінопрокатом, радіотелевізійними, відео-службами, службами інформаційних брокерів тощо, відносяться й архіви.

В останні десятиріччя, у зв'язку з впровадженням новітніх інформаційних технологій, помітно стираються відмінності між послугами, які надають різноманітні інформаційні установи. Оскільки значна частина з них використовує Інтернет-ресурси, то для них важливою формою стає демонстрація: музей демонструє свої експозиції, бібліотека – книжкові фонди, видавництво – продукцію, що випускається, архів – рідкісні й унікальні документи.

Наявність у кожного державного архіву офіційного веб-сайту є невід'ємною складовою його інформаційної діяльності. Загалом можна виокремити три основні елементи (форми) представлення інформаційних ресурсів на веб-сайті архіву:

1. Інформативні сторінки веб-сайту – огляди фондів архіву, описи каталогів, картотек і покажчиків, які є в архіві.
2. Електронні довідники різноманітних жанрів і видів – путівники, анотовані реєстри описів тощо.
3. Цифрові зображення документів – у вигляді електронних виставок (виставок онлайн).
4. Власна науково-інформаційна робота працівників архіву – наукові публікації, дослідження.

Характерним для більшості архівних веб-сайтів є те, що практично на кожному з них подано інформацію про фонди. На веб-сайтах обласних архівів України характеристика складу фондів розміщена у рубриках «Фонди», «Склад фондів», «Склад та характеристика фондів», «Огляди фондів». Крім того, на сайтах деяких архівів подається характеристика фондів у розгалуженому вигляді. Проблемним виявився пошук огляду фондів на сайтах Державного архіву Харківської області, Державного архіву Полтавської області, Державного архіву Кіровоградської області, оскільки огляди фондів поміщені в окремі розділи сайту, наприклад, «Науково-довідковий апарат» або «Довідкова робота».

Важливим елементом представлення наявного в архівах документального ресурсу є створення електронних фондових каталогів. Попри те, що в архівних установах України різноманітні інформаційні матеріали існують переважно на традиційних носіях, на веб-сайтах архівів вони є доступними в електронному вигляді. Серед таких документів:

путівники, огляди, покажчики, анотовані реєстри описів, бази даних, що виконують функції довідників. Відповідно до «Правил роботи архівних установ України» архівні довідники можуть вестися в електронній формі з метою забезпечення оперативного, багатоаспектного пошуку архівної інформації та виведення її на екран дисплея, паперовий носій та у файл (у тому числі в режимі віддаленого доступу). Інформаційною основою комп'ютеризованого довідкового апарату є зміст описових статей на усіх рівнях архівного описування, а також ключові слова та рубрикатори [14, 111].

Основними видами путівників є: путівник по фондах архіву, тематичний путівник по фондах архіву, короткий довідник по фондах архіву, путівник по архіву, путівник по аудіовізуальних документах (за видами документів) архіву. Вид путівника та його структура визначаються за його цільовим призначенням.

Аналіз веб-сайтів державних архівів показав, що путівники по архіву є у відкритому доступі на сайтах майже всіх обласних державних архівів України, за виключенням архівів Полтавської, Чернівецької, Чернігівської областей [25; 30; 31].

Наступний вид архівного інформаційно-аналітичного документа, який може бути розміщено на веб-сайті архіву – анотований реєстр описів – архівний довідник, що містить систематизований перелік описів справ зі стислими анотаціями документів і призначений для розкриття їх змісту.

Анотований реєстр описів як елемент веб-сайту архіву виявлено на інтернет-сторінках переважної більшості архівів, зокрема: Державного архіву Волинської області (Анотований реєстр описів / Фонди періоду до 1939 року; Анотований реєстр описів фондів органів і організацій Компартії України (1939-1991).), Державного архіву Дніпропетровської області (Реєстр описів фондів радянського періоду і незалежності), Державного архіву Житомирської області (Фонди дорадянського періоду), Державного архіву Закарпатської області (Анотований перелік описів фондів угорського походження берегівського підрозділу Державного архіву Закарпатської області до 1918/1919 рр. – та за 1938–1944/1945 рр.), Державного архіву Кіровоградської області (Том I. Фонди періоду до 1917 року; Том II. Фонди періоду після 1917 року Кн. 1 та Кн. 6), Державного архіву Миколаївської області (Т. 1. Фонди дорадянського періоду), Державного архіву Одеської області (Дорадянський період), Державного архіву Черкаської області (Том 1: Фонди дорадянського періоду; Том 2: Кн. 1. Фонди періоду після 1917 р.). Не виявлено анотованих реєстрів описів на веб-сайтах Херсонського та Хмельницького обласних архівів [27; 28].

Ще одним видом інформаційно-аналітичного документа є архівний покажчик, який може виступати самостійним архівним довідником або елементом довідкового апарату до архівного довідника. Основними видами покажчиків є: тематичні, предметні (різновиди – іменні та географічні), хронологічні. Покажчики бувають також внутрішньофондові, міжфондові, міжархівні. Розміщені на веб-сайтах державних архівів України архівні покажчики виявлено не на всіх сайтах державних архівів. Однак навіть ті сайти, які мають рубрику «Покажчики», доступу до вказаних у ній покажчиків не мають – наявні тільки бібліографічні описи і, в кращому випадку, короткі анотації покажчиків. Лише на сайті Державного архіву Миколаївської області, крім покажчиків, розміщено списки фондів («Списки фондів, що зберігаються в архівних секторах районних державних адміністрацій Миколаївської області», «Списки фондів, що зберігаються в архівних відділах міських рад Миколаївської області», «Списки фондів трудових архівів Миколаївської області») []. Таким чином, останній вид інформаційного архівного ресурсу – покажчики – не є достатньо висвітленим на сайтах державних архівів України.

До сучасних методів репрезентації архівної інформації відносяться також організація виставок архівних документів, які функціонують у мережі Інтернет в режимі виставок online. Виставки, як важливий напрям PR-технологій архіву в сучасному соціально-комунікаційному середовищі, розраховані на всі три види взаємодії з оточуючим середовищем: зовнішньосистемним, внутрішньосистемним та міжсистемним.

На Інтернет-сайті Держкомархіву України розташовані постійно діючі документальні виставки on-line, які класифікуються за такими рубриками: автограф української історії, голодомор, історія державності, радянський тоталітаризм, вибори, персоналії, Друга світова війна, Чорнобиль, пам'ятні дати, катастрофи в архівах, різне, документальні виставки on-line регіональних архівів, бібліографічні виставки Фонду Президентів України. Для зручності користування соціально значущою ретроспективною документною інформацією на Інтернет-сайті Держкомархіву України розміщено тематичний покажчик виставок та окремих розділів.

Так, до Дня пам'яті та примирення й 70-ї річниці Перемоги над нацистською Німеччиною на веб-порталі Укрдержархіву та на веб-сайтах всіх державних обласних архівів України були розміщені документальні виставки он-лайн. Зокрема, такі виставки нами були виявлені на сайтах: Державного архіву Дніпропетровської області («Цей день ми наближали, як могли»), Державного архіву Миколаївської обл. («Миколаївщина під час другої світової війни»), Державного архіву Львівської області (виставка «Дух, що тіло рве до бою»), Державного архіву Одеської області (виставка «Герої Одещини»), Державного архіву Сумської області (виставка «Звільнена в боях та праці»), Державного архіву Черкаської області (виставка «Доля неповнолітніх жителів Черкащини в період Великої Вітчизняної війни»), Державного архіву Чернівецької області («У пам'ять про героїзм та патріотизм наших предків») тощо.

Отже, організація документальних он-лайн виставок посідає важливе місце в інформаційній діяльності сучасних архівів. Адже завдяки такій роботі архіви відкривають свої інформаційні ресурси для широкого загалу, стають ближчими до суспільства.

Таким чином, аналіз інформаційних Інтернет-ресурсів державних архівів України дає підстави зробити висновок, що на сьогодні вони є досить потужними електронними довідниками та в міру наявних можливостей намагаються забезпечити всім членам українського суспільства умови рівного, нічим не обмеженого доступу до документальної ретроспективної інформації.

Список використаних джерел та літератури

1. Архівістика: Термінологічний словник / авт.-упорядн. К. Є. Новохатський, К. Т. Селіверстова та ін. – К., 2008. – 106 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.archives.gov.ua/Publicat/Manuals/dictionary.php>. – Заголовок з екрана.
2. Боряк Г. В. Національна архівна спадщина України та Державний реєстр «Археографічна україніка»: архівна документальні ресурси та науково-інформаційні системи [Текст] / Г. В. Боряк. – К., 1995. – 348 с.
3. Боряк Г. В. До питання про стан і перспективи розвитку мережевих інформаційних ресурсів соціогуманітарних наук [Текст] / Г. В. Боряк // Спеціальні історичні дисципліни : питання теорії та методики. Електронні інформаційні ресурси. Збірка наукових праць / Відп. ред. Г. В. Боряк. – К. : НАН України, Інститут історії України, 2013. – Число 21. – С. 9-25.
4. Боряк Г. В. Електронні архівні публікації в Інтернеті : проблеми репрезентації інформаційних ресурсів [Текст] / Г. В. Боряк // Архіви України. – 2002. – № 4–6. – С. 141-169.
5. Боряк Т. Г. Електронний ресурс «Архіви України» як інструмент доступу до національної документальної спадщини [Текст] / Т. Г. Боряк. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://storage.library.opu.ua/online/periodic/iopktXXI/045-056.pdf>. – Заголовок з екрана.
6. Десять років інформатизації архівної справи в Україні: Проблеми. Здобутки. Перспективи. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.archives.gov.ua/Publicat/Researches/Doslidz-Boryak.php>. – Заголовок з

екрана.

7. Діловодство й архівна справа. Терміни та визначення понять: ДСТУ 2732-2004 [Текст]. – Чинний від 2004-05-28. – К. : Держспоживстандарт України, 2005. – 31 с.
8. Звітна інформація. Підсумки діяльності у 2012 році та пріоритети на 2013 рік. Витяг зі звіту за 2012 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.archives.gov.ua/Rozsekr_mat/#4. – Заголовок з екрана.
9. Кисельова Алла Анатоліївна. Архівні ресурси України в глобальній інформаційній мережі: види, доступ, перспективи [Текст] : дис... канд. іст. наук : 07.00.10 / К. А. Кисельова ; Державний комітет архівів України; Український НДІ архівної справи та документознавства. – К., 2005. – 200 с.
10. Кисельова А. Використання архівних електронних ресурсів: статистика відвідувань архівного порталу України [Текст] / А. Кисельова // Архіви України. – 2004. – № 1-2. – С. 158–167.
11. Кисельова А. Відкриті інформаційні ресурси архівного порталу України: структура, наповнення, моніторинг [Текст] / А. Кисельова // Студії з архівної справи та документознавства. – К., 2004. – Т. 11. – С. 58-70.
12. Кисельова А. Українські архівні ресурси в Інтернеті [Текст] / А. Кисельова // Рукописна спадщина України: Археографічні дослідження унікальних архівних та бібліотечних фондів. – Вип. 9. – К., 2004. – С. 238-247.
13. Меньківська Н. С. Інформаційна діяльність державних архівів : сутність та визначення понять [Текст] / Н. С. Меньківська // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2009. – № 3. – С. 51-55.
14. Правила роботи архівних установ України / Мін-во юстиції України, Держ. арх. служба України, Укр. наук.-дослідн. ін-т архів. справи та документознавства; упорядн.: Л. А. Кисельова, Ю. А. Прилепішева, Т. П. Прись, С. В. Сельченкова; за заг. ред. Н. М. Хрислової. – К., 2013. – 243 с.
15. Про Національний архівний фонд і архівні установи : закон України від 24 грудня 1993 р. № 3814 – XII (зі змінами) [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 15. – Ст. 86. – Зміни внесено законом України : Про внесення змін до Закону України «Про Національний архівний фонд і архівні установи» від 13 груд. 2001 р. № 2888 – III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 11. – Ст. 81.
16. Українська архівна енциклопедія [Текст] / голова ред. кол. І. Б. Матяш. – К., 2008. – 881 с.
17. Юдіна, Лариса Миколаївна. Використання інформаційних ресурсів Національного архівного фонду України: науково-методичні засади, напрями та форми (1993–2004 рр.) : автореф. дис. ...канд. іст. наук : 07.00.10 / Л. М. Юдіна ; Укр.НДІ архів. справи та документознавства. – К. : [б. в.], 2005. – 17 с.
18. Офіційний веб-портал Державної архівної служби України «Архіви України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.archives.gov.ua/>. – Заголовок з екрана.
19. Офіційний веб-сайт Державного архіву Волинської області [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://volyn.archives.gov.ua/>. – Заголовок з екрана.
20. Офіційний веб-сайт Державного архіву Дніпропетровської області [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dado.org.ua/>. – Заголовок з екрана.
21. Офіційний веб-сайт Державного архіву Житомирської області [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.archive.zt.ua/>. – Заголовок з екрана.
22. Офіційний веб-сайт Державного архіву Закарпатської області [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dazo.gov.ua/>. – Заголовок з екрана.
23. Офіційний веб-сайт Державного архіву Миколаївської області [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mk.archives.gov.ua/>. – Заголовок з екрана.
24. Офіційний веб-сайт Державного архіву Одеської області [Електронний ресурс]. –

- Режим доступу : <http://archive.odessa.gov.ua/>. – Заголовок з екрана.
25. Офіційний веб-сайт Державного архіву Полтавської області [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://poltava.archives.gov.ua/>. – Заголовок з екрана.
 26. Офіційний веб-сайт Державного архіву Сумської області [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://daso.sumy.ua/>. – Заголовок з екрана.
 27. Офіційний веб-сайт Державного архіву Херсонської області [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://kherson.archives.gov.ua/>. – Заголовок з екрана.
 28. Офіційний веб-сайт Державного архіву Хмельницької області [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dahmo.gov.ua/>. – Заголовок з екрана.
 29. Офіційний веб-сайт Державного архіву Черкаської області [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ck.archives.gov.ua/>. – Заголовок з екрана.
 30. Офіційний веб-сайт Державного архіву Чернівецької області [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://cv.archives.gov.ua/>. – Заголовок з екрана.
 31. Офіційний веб-сайт Чернігівської області [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://cn.archives.gov.ua/>. – Заголовок з екрана.

В статті проаналізована діяльність державних обласних архівів України як своєобразної інформаційної системи, яка не тільки забезпечує постійне накоплення фонду як ресурсу інформації, але й здійснює його аналітико-синтетичну обробку, покращує залучення в науковий і культурний обіг суспільно важливої інформації. Охарактеризовані інформаційні ресурси і сервіси Інтернет в роботі державних архівів України, зроблено висновок, що вони є потужними електронними довідниками і в межах наявних можливостей намагаються забезпечити всім членам українського суспільства умови рівного, ничем не обмеженого доступу до документальної ретроспективної інформації.

Ключові слова: архів, Національний архівний фонд, архівний інформаційний ресурс, Інтернет-ресурс, сайт архіву.

The article analyzes the activity of state regional archives Ukraine as a kind of information system that not only provides constant accumulation fund as a resource of information, but also provides its analytic-synthetic processing, improving the involvement of scientific and cultural circulation socially important information. The characteristic information resources and Internet services in the state archives of Ukraine, concluded that they are powerful electronic directory and as available opportunities try to provide all members of Ukrainian society an equal, unrestricted access to retrospective documentary information.

Keywords: Archive, National Archive Fund, archival information resource, Internet Resource, a website archive.